

➤ розробки та систематизації персоналом мережі кабінетів інформаційних технологій центрів навчальних, методичних, дидактичних матеріалів, їх зберігання, розповсюдження та забезпечення використання в навчальному процесі у мережі курсів, центрів;

➤ проведення різнорівневих короткотермінових курсів для керівників мережі курсів, центрів та педагогічних працівників з питань організації їх самоосвітньої роботи.

Підняті у статті питання стосовно стану системи вдосконалення педагогічної майстерності педагогічних працівників курсів, центрів потребують подальшого їх вивчення та невідкладного вирішення наявних проблем шляхом внесення доповнень до відповідних актів нормативної бази системи цивільного захисту, організаційно-розпорядчих документів Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій, а також організаційної роботи керівного складу курсів, центрів.

Клим'юк М.М., начальник Ліцею цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ЛІЦЕЙ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Ліцей цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця) – державний загальноосвітній навчальний заклад III ступеня, що забезпечує здобуття вихованцями повної загальної середньої освіти та допрофесійної підготовки у сфері цивільного захисту з метою подальшого продовження навчання у навчальних закладах **цивільного захисту**.

Головними завданнями Ліцею є:

➤ створення умов для здобуття повної загальної середньої освіти дітьми-сиротами; дітьми, позбавлених батьківського піклування; дітьми, батьки яких загинули при виконанні службових обов'язків; дітей працівників ДСНС України та обдарованою молоддю;

➤ здійснення профільного навчання та допрофесійної підготовки ліцеїстів у сфері цивільного захисту;

➤ надання можливостей для реалізації природних здібностей, творчих потреб та нахилів ліцеїстів;

➤ формування у ліцеїстів власної гідності, громадської свідомості, потреби самовдосконалення, відповідальності за свої дії, патріотизму, відданості ідеалам Батьківщини;

➤ виховання практичних умінь та навичок, високих моральних та фізичних якостей, необхідних для подальшого навчання у навчальних закладах цивільного захисту.

Керівництво діяльністю ліцею здійснює начальник ліцею – кандидат технічних наук полковник служби цивільного захисту Клим'юк Михайло Михайлович.

Організують та забезпечують навчально-виховний процес заступники з навчально-методичної та виховної роботи, начальник курсу – старший вихователь, командири навчальних взводів – вихователі, практичний психолог, соціальний педагог, інструктор з фізичної культури, вчителі-предметники.

Прийом на навчання до ліцею здійснюється відповідно до Правил відбору та прийому на навчання до Ліцею цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця), в яких обумовлено умови прийому на навчання, порядок відбору кандидатів на навчання, організацію та проведення вступних випробувань, організацію конкурсного відбору та зарахування на навчання.

До ліцею зараховуються учні, які закінчили 9 класів загальноосвітнього навчального закладу, незалежно від місця їх проживання, на конкурсній основі в порядку, встановленому МОН України.

Термін навчання в Ліцеї становить 2 роки і розподіляється на два курси: I курс – 10-й клас; II курс – 11-й клас загальноосвітньої школи.

Ліцензований обсяг навчального закладу з надання загальної середньої освіти складає 60 осіб.

Ліцеїсти забезпечуються проживанням, чотирихразовим харчуванням, форменим одягом, медичним та матеріально-технічним забезпеченням, побутовим обслуговуванням та іншими послугами.

Колективною формою роботи в Ліцеї є педагогічна рада, яка визначає і координує основні напрями роботи педагогічного колективу з питань навчальної, виховної та методичної діяльності. На порядок денний засідань педагогічної ради виносяться питання, спрямовані на покращання якості підготовки ліцеїстів, впровадження в педагогічну практику передового досвіду навчання, на удосконалення навчально-матеріальної бази.

У закладі діє методична рада, діяльність якої спрямована на координацію методичної роботи вчителів ліцею та належне дидактичне забезпечення навчального процесу.

Навчально-виховний процес у ліцеї забезпечують 20 педагогічних працівників: учителів вищої категорії – 6 чоловік (з них – один учитель-методист та 4 старших учителя), учителів I та II категорій – 4 чоловіки. Двоє вчителів мають ступінь кандидата наук.

Психологічний супровід вихованців у закладі здійснює психологічна служба, завданнями якої є:

- соціально-психологічне забезпечення процесу реформування освіти на рівні навчального закладу;
- здійснення психологічної експертизи, соціально-психологічної корекції, соціальної реабілітації вихованців ліцею;

- психологічна просвіта учасників навчально-виховного процесу: педагогічних працівників, вихованців, батьків;
- забезпечення своєчасного і систематичного вивчення психофізичного розвитку вихованців, мотивів їх поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, індивідуальних особливостей;
- створення умов для саморозвитку та самовиховання вихованців ліцею.

Вихованцям ліцею створені умови для навчання в Малій академії наук України. Високим досягненням стали участь та перемога в II та III етапах *Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук за напрямками психології, екології та охорони навколишнього середовища.*

Одночасно вихованці беруть активну участь у Всеукраїнських олімпіадах із базових предметів.

Крім загальноосвітніх предметів, в ліцеї значна увага приділяється вивченню предметів професійного спрямування. Допрофесійна підготовка ліцеїстів здійснюється шляхом вивчення спеціальних курсів, факультативів, курсів за вибором, відвідування занять у гуртках, секціях, а також шляхом проведення навчальних екскурсій та практики в органах і підрозділах цивільного захисту. Навчальним планом передбачено вивчення навчальних предметів: «Основи цивільного захисту», «Основи безпеки життєдіяльності», «Первинна підготовка рятувальника», «Військова етика та етикет».

Навчальну практику ліцеїсти проходять у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності та Вищому професійному училищі Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця), де вони вдосконалюють набуті теоретичні знання.

Ліцеїсти мають змогу на психолого-тренувальному полігоні університету ознайомитись із програмою спеціальної підготовки до дій в умовах надзвичайної ситуації, з правилами поведінки в нестандартних ситуаціях, при масових скупченнях людей, оволодіти навичками рятування та саморятування, надання медичної і психологічної допомоги.

У створеному альпін-парку заміського навчально-спортивного полігону університету ліцеїсти беруть участь у навчаннях по здійсненню пошуково-рятувальних робіт у горах, з рятування людей із провалів, печер та інше. Мають змогу пройти стенд скелелазіння, самостійно подолати підвісні лінії перешкод, навісну та похилу переправи, канатні дороги, сходи, містки, які закріплені на висоті 5 – 20 метрів над землею.

Виховна робота в ліцеї проводиться відповідно до Основних орієнтирів учнів 10-х, 11-х класів, затверджених наказом МОН України від 31.10.2011 р. №1243, і спрямована на формування соціально-адаптованих рис особистості вихованців та психолого-педагогічної культури викладацького складу.

Щороку у День знань першокурсники ліцею стають на шлях підкорення нових вершин задля досягнення омріяної мети – пов'язати своє життя з по-

жежно-рятувальною службою. Саме в цей день вихованці складають Клятву ліцеїстів. Кожен першокурсник своєю честю та совістю перед українським народом, вчителями, батьками та товаришами по навчанню урочисто клядеться наполегливо вчитися, берегти честь ліцею, бути чесним, мужнім та дисциплінованим.

З метою реалізації індивідуальних, творчих потреб, нахилів та здібностей ліцеїсти займаються в гуртках художньої самодіяльності, духового оркестру, хору та гончарного мистецтва.

В рамках проведення профорієнтаційної роботи постійно підтримується зв'язок з навчальними закладами м. Вінниці та Вінницької області. Організуються та проводяться спільні конкурси, різноманітні змагання, в яких ліцеїсти займають призові місця.

Під час проведення тижня безпеки життєдіяльності ліцеїсти, як майбутні рятувальники діляться з учнями загальноосвітніх шкіл м. Вінниці набутими практичними навичками, знаннями з ліквідації різних надзвичайних ситуацій та надання домедичної допомоги потерпілим.

Велика увага в навчальному закладі приділяється фізичному вихованню ліцеїстів. У ліцеї працюють секції з пожежно-прикладного спорту, легкої атлетики, міні-футболу, волейболу. Крім того, ліцеїсти мають змогу займатись у спортивних секціях інших установ міста Вінниці з кульової стрільби, боротьби, боксу.

Ковалевська Т.М., старший викладач кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України

ПРАВОВА ОСВІТА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Правове виховання – це процес засвоєння правових знань і формування навичок використання правових норм, розуміння ролі права в державі і в житті кожної людини. Це цілеспрямована діяльність викладача з формування певних переконань та ціннісних орієнтацій, прищеплення поваги до закону, бачення закону великою соціальною цінністю, що відноситься безпосередньо до кожного індивіда, розвиток почуття відповідальності, непримиренності до свавілля та неправомірної поведінки. В результаті такої цілеспрямованої дії на свідомість формується досвід правомірної поведінки, навички виконання своїх службових обов'язків у суворій відповідності до вимог діючих нормативно-правових актів.

Єдиного розуміння терміна «форми правового виховання» в науковій літературі сьогодні не існує. Хоча багато авторів проводили дослідження форм, принципів, методів, стратегій та основних напрямів правовиховної ро-